

یکشنبه 21 خرداد 19 رجب 10 ژوئن

بپاخیزی عمومی برضد محمد علی شاه قاجار ...

روزی که شهر تروا به دست یونانیان ویران شد

طبق برآورد «؛اراتوستنس» ریاضیدان، جغرافیدان و فضاشناس یونانی تبار و محاسبات تقویمی قرون معاصر، شهر تروا یازدهم ژوئن سال 1184 پیش از میلاد به دست یونانیان ویران شد. یونانیان اواخر آوریل (48 روز پیش از تکمیل ویرانی) وارد این شهر شده بودند. «؛هومر» شاعر نابینای یونان باستان در «؛ایلیاد» به توصیف جنگ افسانه مانند تروا (ربوده شدن هلن دختر اسپارتنی به این شهر، در اسارت «؛پاریس» تروایی قرار گرفتن او و ...) پرداخته است.

شهری که تخریب آن در این روز تکمیل شد هفتمین شهری بود که هر یک پس از دیگری در همان محل و بر روی ویرانه های یکدیگر در شمال غربی آناتولی (ترکیه آسیایی) — نه چندان دور از رود گرانیکوس (محل نخستین جنگ اسکندر با ایران) و تنگه داردانل — ساخته شده بودند که اینک به «؛حصار لیک» معروفند.

طبق مطلبی که بر یک سنگ مرمر باقی مانده از آن زمان حک شده است، ویران شدن تروا در سال 1208 پیش از میلاد و به روایت هرودوت 1250 سال پیش از میلاد مسیح و با تاکتیک خاص و خدعه (داستان برجای گذاردن اسب چوبی که چند نظامی در شکم آن پنهان شده بودند و ...) اتفاق افتاده بود. با وجود این، مورخان و باستانشناسان سال 1184 پیش از میلاد را دقیق تر می دانند. تروا از سال 547 پیش از میلاد که کوروش بزرگ بر دولت لیدی غلبه کرد در قلمرو ایران قرار گرفته بود و این منطقه حدود دو قرن توسط یک ساتراپ (استاندار) ایرانی اداره می شد.

زادروز فیزیکدانی که لایه اوزون را کشف کرد

«؛شارل فابری» فیزیکدان فرانسوی که لایه های اوزون را کشف کرد 11 ژوئن سال 1867 به دنیا آمد و 78 سال عمر کرد. وی ضمن مطالعه مبحث نور، متوجه این لایه ها در جو بالای زمین شد. آلایندگان در این لایه ایجاد تغییرات زیان آور می کنند که یکی از آنها گرم شدن خارج از قاعده محیط زیست است.

بپاخیزی عمومی برضد محمد علی شاه قاجار

در پی استقرار محمدعلی شاه قاجار در باغ شاه (پادگان حُرّ) که در آن زمان بیرون از دروازه های تهران بود و دستگیری تنی چند از رجال مخالف روش حکومتی خود و مغرض خواندن آنان و سپردن انتظامات پایتخت به واحدهای قزاق به فرماندهی ژنرال پالونیک، افسر روس، از 21 خردادماه 1287 (11 ژوئن 1908) مخالفت با شاه از شیراز آغاز شد و شیرازیان از بزرگان شهرهای دیگر خواستند که عزل محمد علی شاه را تقاضا کنند. طولی نکشید که بزرگان کرمان و اصفهان و سپس چند شهر دیگر از جمله تهران و تبریز نیز بپا خاستند. در تهران هواداران مشروطیت (محدود بودن اختیارات شاه) مسلحانه در بهارستان و ساختمان مجلس که بنای انتقاد علنی از محمد علی شاه را گذارده بود مستقر شدند تا از این سنگر ملت محافظت کنند. شاه نیز به انتقاد متقابل پرداخت و انتخاب نمایندگان مجلس، بدون آراء عوام الناس را پارلمان بدلی و غیر واقعی خواند که در آن زمان جمعی از معاریف شهرها چند تن را از میان خود برای نمایندگی شهر در پارلمان برمی گزینند، و دامنه اختلاف بالا گرفت.

بیشتر مورخان نوشته اند که پشت پرده، رقابت شدید دولتهای روسیه و انگلستان درکار بود و انگلستان محمدعلی شاه را بیش از حد متمایل به روسیه می دانست و مخالفت با او را هم نخست، بزرگان شهرهایی که انگلستان در آنجا نفوذ بیشتری داشت آغاز کرده بودند.